

Louise Marcelius
08-677 28 27, 070-164 44 21
louise.marcelius@energiforetagen.se

Nya regler kring anvisade elavtal samt fakturering

Den 1 april 2017 träder ett antal ändringar i ellagen i kraft som rör anvisningsprocessen respektive fakturering. Såväl elnäts- som elhandelsföretag har nya regler att förhålla sig till. I det följande redovisas förändringarna.

Allmänt

I propositionen Anvisade elavtal, prop. 2016/17:13, föreslogs ett antal ändringar i ellagen. Dessa rör dels systemet kring anvisat elhandelsföretag, dels vad elhandelsföretagens fakturor ska innehålla. Riksdagen fattade i slutet av januari beslut om att genomföra förslagen.

Ändringarna i ellagen syftar till att säkerställa att kunder med anvisade avtal har skäliga villkor, att minska andelen kunder med anvisade elhandelsföretag och att öka kundaktiviteten på elmarknaden. För att uppnå detta införs lagkrav på att det anvisade elhandelsföretaget gentemot elnätsföretaget ska ha åtagit sig att leverera el på skäliga villkor. Nya krav ställs också på information i samband med elhandelsföretagens fakturering. Regeringen avser att göra en utvärdering av vilken effekt dessa åtgärder får på de anvisade elpriserna. Regeringen skriver också i propositionen att man för att markera vikten av att utvecklingen går i rätt riktning redan nu föreslår en ändring i ellagen som innebär möjlighet att meddela föreskrifter om prisreglering av anvisningspriset. Det betyder således att prisreglering kan tillgripas om övriga åtgärder inte får önskad effekt.

Regeringen har den 23 februari även beslutat om ändringar i elförordningen. Ändringarna i förordningen innebär enligt regeringens pressmeddelande att det på elhandelsfakturan ska framgå vilket avtal kunden har och var kunden kan hitta information om avtalet. Om kunden har ett anvisningsavtal ska det framgå av fakturan och det ska även finnas information om vad det innebär att ha ett anvisat avtal. De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 juli 2017.

Nedan beskrivs de huvudsakliga förändringarna i ellagen. Notera att det därutöver även sker vissa justeringar i de bestämmelser som avser när anvisning skett. Den situation som regleras är när det upptäcks i efterhand att el förbrukats utan leveransavtal. Trots att kunden vid upptäckten har ett leveransavtal med ett elhandelsföretag ska anvisning ske i efterhand för den period då kunden saknade leveransavtal. Regeln framgår i 8 kap. 8 d § ellagen. Det är enligt Energiföretagen inte helt lätt att förstå hur den praktiska tillämpningen ska gå till.

Vad gäller för elnätsföretag efter 1 april 2017?

Avtalet mellan elnätsföretag och anvisat elhandelsföretag

Ellagen 8 kap 8 § ändras på så sätt att det elhandelsföretag som elnätsföretaget anvisar måste ha åtagit sig att leverera el på *skäligen villkor*. Det betyder att elnätsföretagen är skyldiga att se till att det anvisade elhandelsföretaget åtagit sig att tillämpa skäligen villkor i förhållande till elanvändaren innan anvisning sker. I författningskommentaren till propositionen anges att skyldigheten omfattar samtliga leveransvillkor. Däremot anges uttryckligen i propositionen att detta inte innebär att elnätsföretaget är skyldigt att kontrollera att elhandelsföretaget verkligen gentemot kunderna tillämpar de villkor man angett i avtalet mellan elnätsföretaget och elhandelsföretaget.

Metoderna för att utforma leveransvillkoren ska framgå av avtalet mellan elnätsföretaget och elhandelsföretaget. Enligt författningskommentaren innebär det bl.a. att frågan om hur det anvisade priset ska bestämmas måste regleras i avtalet.

Vidare anges att "en naturlig utgångspunkt för en skälighetsbedömning är de leveransvillkor som är allmänt förekommande. Det är bara när ett anvisat elavtal innehåller villkor som på ett påtagligt sätt avviker från de villkor som förekommer på elmarknaden i övrigt som frågan uppkommer om villkoren kan vara oskäligen. Villkor är inte oskäligen endast av den anledningen att elpriset enligt det anvisade avtalet är högre än enligt andra förekommande avtal, men betydande prisskillnader måste gå att motivera på objektiva grunder, t.ex. att den anvisade elleverantören tar en större risk." (prop. 2016/17:13, s. 45).

När förslagen till ny reglering var ute på remiss påpekade flera remissinstanser att det kan vara svårt att avgöra vad som är skäligen villkor. Regeringen anger emellertid i propositionen att det avseende priset på el finns en i huvudsak välfungerande marknad där tillgång och efterfrågan bestämmer priset. Allmänt förekommande leveransvillkor är lätt tillgängliga genom prisjämförelsesajter och etablerade standardavtal. Regeringen konstaterar att ett elnätsföretag som är berett att vända sig till flera olika elhandelsföretag inte bör ha några särskilda svårigheter att anvisa ett elhandelsföretag som tillämpar skäligen villkor. Regeringen bedömer att en definition av skäligen villkor är onödig. Det bör även i framtiden finnas ett utrymme för variationer mellan olika anvisade elavtal och en definition framstår enligt regeringen mot den bakgrunden som olämplig.

Energimarknadsinspektionen har tillsyn över att elnätsföretagen uppfyller sin skyldighet att endast ingå avtal med ett anvisat elhandelsföretag som åtagit sig att tillämpa skäligen villkor gentemot anvisningskunder. Däremot har myndigheten inte tillsyn över att elhandelsföretaget tillämpar de villkor de åtagit sig. Om anvisade elhandelsföretag skulle anses tillämpa oskäligen villkor får det i så fall avgöras i en civilrättslig process.

Det kan naturligtvis finnas avtal som tidigare ingåtts mellan ett elnätsföretag och ett anvisat elhandelsföretag och fortfarande gäller vid ikraftträdandet av ovan lagändringar. I dessa fall omfattas elnätsföretagen inte av de nya skyldigheterna under avtalets återstående löptid.

Nya regler som berör anvisade elhandelsföretag

Underrättelse till kund efter anvisning

Efter anvisning ska en kund utan dröjsmål få en underrättelse om de villkor som gäller för leveransen samt om den dag då leveransen påbörjas. Detta gäller sedan tidigare. Nytt är att det införs ett lagkrav på att det i underrättelsen ska anges att avtalet är ett anvisat avtal.

Löpande information till kunderna

En gång per kvartal ska det anvisade elhandelsföretaget lämna information till kunder med anvisat elavtal. Den information som ska lämnas är för det första en redogörelse för vilka avtalstyper som elhandelsföretaget erbjuder samt uppgift om priser och leveransvillkor. För det andra ska kunderna upplysas om var de, oberoende av elhandelsföretaget, kan hitta information om priser och leveransvillkor som andra elhandelsföretag tillämpar för leverans av el. Skyldigheterna kommer att införas i 8 kap. 8 c § ellagen.

Informationen ska lämnas "särskilt". I förarbetena anges uttryckligen att det innebär att informationen inte kan lämnas på fakturan. Utöver det finns emellertid inte några krav på viss form. Det anges istället att det är möjligt att lämna informationen i samband med fakturering, dvs. som en s.k. fripassagerare. Då det inte finns något krav på att informationen ska ske i pappersform går det naturligtvis även att skicka den tillsammans med en e-faktura, eller t.ex. via e-post om det är ett sätt man kommit överens med kunderna att kommunicera på.

Förfarandena anger vidare att informationen om vilka avtalstyper, priser och leveransvillkor företaget erbjuder inte behöver vara uttömmande. Det är tillräckligt att mottagaren får en klar bild av vilket utbud elhandelsföretaget har samt var det går att hitta mer information.

Propositionen anger att kravet på att lämna information om var kunderna kan hitta information om priser och leveransvillkor som andra elhandelsföretag tillämpar för leverans av el kan uppfyllas genom att lämna information om oberoende prisjämförelsesajter. Som exempel tas Energimarknadsinspektionens jämförelsesajt "Elpriskollen". Det anges också att det räcker att lämna sådan information som är användbar för konsumenter, dvs. det krävs inte någon anpassning till andra kundkategorier.

Nytt i elförordningen (från 1 juli 2017) blir som inledningsvis angivits att det ställs krav på att det på varje faktura till kunder med anvisningsavtal ska framgå att kunden har ett anvisningsavtal samt finnas information om vad det innebär att ha ett anvisningsavtal.

Uppsägningstid

Ett anvisat avtal får inte ha en längre uppsägningstid än 14 dagar från det att elanvändaren har underrättat det anvisade elhandelsföretaget om att det anvisade avtalet sägs upp. Bestämmelsen är ny i ellagen (8 kap. 8 a §), men gäller sedan tidigare enligt branschens allmänna avtalsvillkor.

Nytt för samtliga elhandelsföretag

Sedan tidigare anges i ellagen att ett elhandelsföretags faktura ska vara tydlig. Detta preciseras nu genom den ovan angivna ändringen i elförordningen. Av fakturan ska det framgå vilket avtal kunden har och var kunden kan hitta information om avtalet. Ändringen i elförordningen gäller från den 1 juli 2017.